

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRỊNH THỊ MINH TRANG

GIẢI PHÁP NÂNG CAO THU NHẬP
CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ
THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRỊNH THỊ MINH TRANG

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO THU NHẬP
CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG**

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐOÀN QUANG THIỆU

THÁI NGUYÊN, NĂM 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, luận văn là công trình nghiên cứu khoa học, độc lập của riêng tôi.

Các số liệu, thống kê, tổng hợp phân tích, kết quả nghiên cứu nêu trong luận văn được tập hợp từ nhiều nguồn tài liệu và liên hệ thực tế, các thông tin trong luận văn là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Trịnh Thị Minh Trang

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu và thực hiện luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các tổ chức và các cá nhân. Tôi xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu luận văn này.

Trước hết tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Phòng Quản lý Đào tạo sau Đại học của nhà trường cùng các thầy cô giáo, những người đã trang bị kiến thức cho tôi trong suốt quá trình học tập.

Với lòng biết ơn chân thành và sâu sắc nhất, tôi xin trân trọng cảm ơn thầy giáo TS. Đoàn Quang Thiệu, người Thầy đã trực tiếp chỉ bảo, hướng dẫn khoa học và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến các đồng chí lãnh đạo UBND Huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên và các hộ nông dân trên địa bàn các xã đã giúp đỡ tôi về thông tin, số liệu trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu luận văn.

Do thời gian nghiên cứu có hạn, luận văn của tôi chắc hẳn không thể tránh khỏi những sơ suất, thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo cùng toàn thể bạn đọc.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Trịnh Thị Minh Trang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp của đề tài	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ NÂNG CAO THU NHẬP HỘ NÔNG DÂN NGHÈO.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về nâng cao thu nhập hộ nông dân nghèo	4
1.1.1. Nâng cao thu nhập hộ nông dân nghèo	4
1.1.2. Những nhân tố ảnh hưởng tới thu nhập của hộ nông dân nghèo	17
1.2. Kinh nghiệm về nâng cao thu nhập, giảm nghèo đối với hộ nông dân.....	21
1.2.1. Kinh nghiệm nâng cao thu nhập nhằm xóa đói giảm nghèo cho hộ nông dân của một số nước trên thế giới	21
1.2.2. Kinh nghiệm nâng cao thu nhập nhằm giảm nghèo cho hộ nông dân ở một số địa phương của Việt Nam.....	24
1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên	28
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	29
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	29
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	29
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin	31
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin.....	31

2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
2.3.1. Chỉ tiêu về số lượng, cơ cấu, tỷ lệ.....	36
2.3.2. Chỉ tiêu đánh giá thu nhập và hiệu quả kinh tế hộ nông dân.....	36
2.3.3. Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả nâng cao thu nhập hộ nông dân nghèo.....	37
Chương 3. THỰC TRẠNG THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	38
3.1. Đặc điểm của huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên.....	38
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	38
3.1.2. Đặc điểm kinh tế, xã hội.....	44
3.1.3. Đánh giá chung.....	52
3.2. Thực trạng về thu nhập của hộ nông dân nghèo ở huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên.....	54
3.2.1. Tình hình hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Phú Lương.....	54
3.2.2. Thu nhập và cơ cấu thu nhập của các hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên.....	55
3.2.3. Thực trạng thu nhập của hộ nông dân nghèo điều tra tại Huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên.....	58
3.3. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến thu nhập của các hộ nông dân nghèo.....	71
3.4. Đánh giá công tác nâng cao thu nhập của các hộ nông dân nghèo.....	79
3.4.1. Đánh giá hiệu quả thông qua các chỉ tiêu.....	79
3.4.2. Những kết quả đạt được.....	81
3.4.3. Hạn chế trong công tác nâng cao thu nhập của của hộ nông dân nghèo.....	82
Chương 4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO THU NHẬP CHO HỘ NÔNG DÂN NGHÈO Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	83
4.1. Quan điểm, mục tiêu nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo ở huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên.....	83
4.1.1. Quan điểm nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Phú Lương.....	83
4.1.2. Mục tiêu giảm nghèo của các hộ nông dân trên địa bàn huyện Phú Lương đến năm 2020.....	84

4.2. Giải pháp nâng cao thu nhập của các hộ nông dân	85
4.2.1. Giải pháp chung để nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo ở huyện Phú Lương	85
4.2.2. Giải pháp riêng đối với từng nhân tố ảnh hưởng đến nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo ở huyện Phú Lương.....	86
4.3. Kiến nghị.....	99
KẾT LUẬN	100
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	101
PHỤ LỤC	103

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BQ	:	Bình quân
CSXH	:	Chính sách xã hội
DTTS	:	Dân tộc thiểu số
GNP	:	Tổng sản phẩm quốc dân
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
KH	:	Kế hoạch
LĐTĐBXH	:	Lao động thương binh xã hội
NDT	:	Nhân dân tộc
NLKH	:	Nông lâm kết hợp
SXKD	:	Sản xuất kinh doanh
TN	:	Thu nhập
UBND	:	Ủy ban nhân dân
WB	:	Ngân hàng thế giới
XĐGN	:	Xoá đói giảm nghèo

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Quy định về chuẩn nghèo đói theo tiêu chuẩn quốc gia	9
Bảng 2.1:	Số phiếu điều tra tại các xã nghiên cứu	30
Bảng 3.1.	Diện tích, Thôn bản, mật độ dân số huyện Phú Lương chia theo xã, phường, thị trấn năm 2015	39
Bảng 3.2.	Tình hình sử dụng đất đai qua các năm 2013-2015	42
Bảng 3.3:	Tình hình biến động dân số qua các năm 2013 - 2015	44
Bảng 3.4:	Thực trạng về lao động - việc làm huyện Phú Lương 2013-2015	45
Bảng 3.5.	Một số chỉ tiêu kinh tế xã hội của huyện giai đoạn 2013 - 2015	49
Bảng 3.6:	Tỷ lệ hộ nông dân nghèo trên địa bàn huyện Phú Lương	54
Bảng 3.7:	Thu nhập trung bình của hộ nông dân nghèo huyện Phú Lương theo vùng	55
Bảng 3.8:	Thu nhập trung bình của các hộ nghèo theo lĩnh vực SXKD	56
Bảng 3.9:	Thu nhập trung bình của hộ nông dân nghèo theo dân tộc	57
Bảng 3.10.	Đặc điểm chung về hộ nông dân nghèo điều tra	58
Bảng 3.11.	Phân bố đất đai của nông hộ điều tra	59
Bảng 3.12.	Một số chỉ tiêu về lao động và nhân khẩu của hộ điều tra	60
Bảng 3.13.	Tỷ lệ lao động trong độ tuổi của các hộ điều tra	61
Bảng 3.14.	Vốn sản xuất trung bình của nông hộ điều tra	62
Bảng 3.15:	Tình hình trồng trọt của các hộ điều tra	63
Bảng 3.16:	Thực trạng chăn nuôi của các hộ điều tra	64
Bảng 3.17:	Thu nhập bình quân từ nông nghiệp thuần túy của hộ nông dân điều tra	66
Bảng 3.18:	Thu nhập trung bình của các hộ điều tra từ lâm sản	67
Bảng 3.19:	Thu nhập trung bình từ các nguồn khác các hộ nông dân điều tra	68
Bảng 3.20:	Tóm tắt mô hình	69
Bảng 3.21:	Bảng phân tích ANOVA ^a	70
Bảng 3.22:	Kết quả hồi quy	70
Bảng 3.23:	Kiểm định Cronbach Alpha	72

Bảng 3.24: Kiểm định KMO và Barlet.....	73
Bảng 3.25: Giải thích sự biến thiên của các biến quan sát	74
Bảng 3.26: Kết quả xoay nhân tố	75
Bảng 3.27: Kiểm định Omnibus test	77
Bảng 3.28: Tóm tắt mô hình.....	77
Bảng 3.29: Dự đoán xác suất.....	78
Bảng 3.30: Kết quả hồi quy	78
Bảng 3.31: Tỷ lệ hộ nông dân nghèo của huyện Phú Lương	79
Bảng 3.32: Tỷ lệ bỏ học của học sinh thuộc hộ nông dân nghèo	80
Bảng 3.33: Số lượt khám chữa bệnh của người nông dân nghèo	81